

Sygn. akt III U 22/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy W. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania W. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 25 listopada 2014 r. **nr** (...)

I. **zmienia** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy W. W. prawo do emerytury pomostowej w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 30 października 2014 r.,

II. **stwierdza**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 22/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 8 maja 2015 r.

Decyzją z dnia 25 listopada 2014 r., zn. (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy W. W. prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) w zw. z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), w szczególności nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Ponadto po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze.

Organ rentowy za udowodniony przyjął staż w warunkach szczególnych w wymiarze 11 lat, 3 miesiące i 4 dni.

Wnioskodawca W. W. w dniu 3 grudnia 2014 r. złożył odwołanie od tej decyzji, domagając się jej zmiany.

Na uzasadnienie podał, że decyzja jest dla niego krzywdząca i niezgodna ze stanem faktycznym, gdyż posiada niezbędny okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn, które stanowiły o wydaniu zaskarżonej decyzji.

Stwierdzono, że w sprawie brak podstaw do ustalania wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej. Nie spełnia on bowiem warunków do nabycia tego świadczenia, określonych w art. 3 oraz art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych - po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, ponadto w dniu 1 stycznia 2009 r. nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganych w przepisach o art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. W. urodzony (...) z wnioskiem o emeryturę we wcześniejszym wieku wystąpił w dniu 16 kwietnia 2014 r., oświadczając że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz że nie pozostaje w stosunku pracy. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia przedstawił świadectwa pracy. Decyzją z dnia 18 czerwca 2014 r. ZUS O/R. wydał decyzję odmowną, stwierdzając, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał okresy składkowe i nieskładkowe jedynie w wymiarze 19 lat, 4 miesiące i 12 dni zamiast wymaganych 25 lat. Ponadto nie wykazał 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 4 lata, 6 miesięcy i 22 dni.

Organ rentowy nie uznał za udowodniony okresu pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach:

- od 7 czerwca 1977 r. do 25 maja 1983 r. (5 lat, 11 miesięcy i 19 dni) w firmie (...) oraz
- od 7 października 1986 r. do 3 października 1989 r. (2 lata, 11 miesięcy i 28 dni) w przedsiębiorstwie (...) z uwagi na brak ściśle opisanego charakteru i stanowiska pracy zajmowanego przez wnioskodawcę.

W dniu 15 lipca 2014 r. wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę pomostową, dołączając dodatkowe dokumenty. Niemniej decyzją z dnia 13 sierpnia 2014 r. ZUS O/R. odmówił mu prawa do tego świadczenia stwierdzając, że wnioskodawca nie wykazał okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, ani też po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto po 31 grudnia 2008 r. jego pracodawca nie składał deklaracji (...).

Wówczas ponownie do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie uwzględniono wnioskodawcy okresu zatrudnienia:

- od 7 czerwca 1977 r. do 25 maja 1983 r. oraz
- od 7 października 1986 r. do 3 października 1989 r.

Przyjęto, że brak wyszczególnienia okresów, w których wnioskodawca zajmował wskazane stanowiska oraz brak dokładnego opisu tych stanowisk uniemożliwia prawidłowe zakwalifikowanie wykonywanych przez niego prac.

Natomiast stwierdzono, że wnioskodawca wylegitymował się ogólnym stażem ubezpieczeniowym w wymiarze 26 lat, 9 miesięcy i 18 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w wymiarze 4 lata, 8 miesięcy i 22 dni..

W związku z odwołaniem wnioskodawcy Sąd Okręgowy w Przemyślu prawomocnym wyrokiem z dnia 29 października 2014 r. sygn. akt III U 1033/14 oddalił odwołanie.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę we wcześniejszym wieku z dnia 16.04.2014 r.
- wniosek o emeryturę pomostową z dnia 15.07.2014 r.
- świadectwa pracy,
- decyzje odmowne z dnia 18.06.2014 r. i 13.08.2014 r.

2. Akta tut. Sądu sygn.. akt III U 1033/14

- wyrok z dnia 29.10.2014 r.

W dniu 30 października 2014 r. wnioskodawca ponowił wniosek o emeryturę pomostową, dołączając kolejne świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy decyzją z dnia 25 listopada 2014 r. ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, wskazując, że nie wykazał on okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat, ani też po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto nie udowodnił na dzień 1 stycznia 2009 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, wynoszącego co najmniej 15 lat. Takiego charakteru zatrudnienia nie potwierdził mu pracodawca.

W toku tego postępowania do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych uwzględniono wnioskodawcy łącznie 11 lat, 3 miesiące i 4 dni. Do tego okresu zatrudnienia uwzględniono czas pracy m.in. od 7 czerwca 1977 r. do 25 maja 1983 r. (5 lat, 11 miesięcy i 19 dni) w firmie (...).

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę pomostową z dnia 30.10.2014 r.
- świadectwa pracy,
- decyzja odmowna z dn. 25.11.2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca W. W. z zawodu elektromechanik pracę zawodową rozpoczął 3 grudnia 1969 r. Został zatrudniony jako pracownik młodociany w celu nauki zawodu elektromechanika w Zakładach (...)

w N.. W zatrudnieniu tym pozostawał do 30 czerwca 1972 r. (2 lata, 6 miesięcy, 29 dni)

Następnie wnioskodawca pracował w okresie:

- od 31 sierpnia do 2 grudnia 1972 r. (3 miesiące, 3 dni) w MPK w K. jako elektryk aparatury i urządzeń trakcji elektrycznej;

- od 9 grudnia 1972 r. do 30 czerwca 1973 r. (6 miesięcy, 23 dni) w Zakładzie (...) w K. jako II elektromonter remontowy. Świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w dniu 10 września 2014 r. wystawił następca prawny Huty - (...) SA Oddział w D.;

- od 25 marca 1974 r. do 3 czerwca 1977 r. (3 lata, 2 miesiące i 10 dni) na (...), a następnie Pozaklasowy O. Łączności Radiowej w P. jako monter. Na potwierdzenie zatrudnienia na kolei otrzymał Zaświadczenie z dnia 28 maja 2013 r.;

- od 7 czerwca 1977 r. do 25 maja 1983 r. (5 lat, 11 miesięcy, 19 dni) w Kombinacie (...) jako dysponent i operator urządzeń do wykańczania wyrobów prof. Okres tej pracy został potwierdzony jako praca wykonywana w warunkach szczególnych przy wykańczaniu wyrobów walcowniczych i ciągnionych. Świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w dniu 8 sierpnia 2005 r. wystawił następca prawny Kombinatoru - (...) SA Oddział w D., a następnie w dniu 28 sierpnia 2014 r. (...) SA Oddział w D.;

- od 20 sierpnia 1984 r. do 15 kwietnia 1985 r. (7 miesięcy i 27 dni) w Przedsiębiorstwie (...) jako monter urządzeń maszynowych;

- od 24 kwietnia 1985 r. do 6 stycznia 1986 r. (8 miesięcy, 13 dni) w Zakładach (...) w O. jako monter kotłów i urządzeń pomocniczych. Świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach w dniu 16 maja 2013 r. wystawił mu następca prawny.

- od 17 stycznia 1986 r. do 14 września 1986 r. (7 miesięcy, 29 dni) w Zakładzie Budownictwa (...) w R. jako ślusarz-spawacz oraz brygadzysta warsztatu. Świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach w dniu 10 czerwca 2013 r. wystawił mu następca prawny tj. Zakład (...) Sp. z o.o.;

- od 7 października 1986 r. do 3 października 1989 r. (2 lata, 11 miesięcy i 28 dni) w Przedsiębiorstwie (...) w S. jako spawacz i monter. W czasie tego zatrudnienia wykonywał także pracę na budowie eksportowej w Niemczech od 18 lipca 1988 r. do 3 października 1989 r. Pracował tam jako monter. Świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w dniu 28 lipca 2005 r. wystawił mu następca prawny tj. Przedsiębiorstwo (...) S.A. w S. w upadłości;

- od 14 listopada 1989 r. do 31 sierpnia 1992 r. (1 rok, 5 miesięcy i 11 dni) w Zakładach Produkcyjno-Usługowych (...) sp. z o.o. w W. jako pełnomocnik ds. produkcyjno-usługowych – monter;

- od 7 czerwca 1999 r. do 29 lutego 2000 r. (8 miesięcy i 24 dni) w (...) Przedsiębiorstwie (...) w W. jako zbrojarz;

- od 20 maja 2000 r. do 31 sierpnia 2000 r. (3 miesiące, 12 dni) w Zakładach Usług (...) w P. jako monter konstrukcji stalowych;

- od 4 września 2000 r. do 31 maja 2001 r. (3 miesiące, 19 dni) w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w S. jako monter instalacji (na budowie eksportowej);

- od 3 lipca do 31 lipca 2002 r. (29 dni) w B. R. jako monter instalacji sanitarnych (na budowie eksportowej);

- od 4 listopada 2002 r. do 7 grudnia 2002 r. (1 miesiąc, 4 dni) w Zakładach (...) c.o.wod.kan. w Ł. jako monter.

Następnie pracował w Zakładach (...) w O.:

- od 1 lipca 2004 r. do 31 sierpnia 2004 r. (2 miesiące) jako ślusarz-spawacz,

- od 1 września 2004 r. do 4 lipca 2006 r. (1 rok, 10 miesięcy, 4 dni) jako ślusarz-spawacz,

- od 5 lipca do 9 grudnia 2006 r. (5 miesięcy) jako monter-spawacz przy spawaniu

i wycinaniu elektrycznym i gazowym (obowiązki wykonywał wówczas na budowach eksportowych w Niemczech),

- od 15 września 2008 r. do 14 kwietnia 2009 r. (3 miesiące, 6 dni) jako ślusarz- spawacz przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- świadectwa pracy z lat 1969-2014

- świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych

2. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 6.02.2015 r. - 22 min.)

Po kolejnych weryfikacjach okresów zatrudnienia wnioskodawcy i charakteru jego pracy organ rentowy pominął okres pracy wnioskodawcy od 17 stycznia 1986 r. do 14 września 1986 r. (7 miesięcy, 29 dni) w Zakładzie Budownictwa (...) w R. oraz od 7 października 1986 r. do 3 października 1989 r. (2 lata, 11 miesięcy i 28 dni) w Przedsiębiorstwie (...) w S..

Sąd ustalił, że podczas zatrudnienia w zakładzie energetycznym wnioskodawca pracując na stanowiskach ślusarza-spawacza i brygadzysty warsztatu, wykonywał prace związane bezpośrednio z montażem, remontem i instalacją m.in. słupów elektrycznych

i całego oprzyrządowania związanego z mocowaniem tych słupów (konstrukcje stalowe i rury kwasoodporne). Wnioskodawca cały czas pracował jako spawacz przy spawaniu elektrycznym i gazowym, miał przydzielonych dwóch pomocników. Prace świadczył głównie na hali spawalniczej w Zakładzie (...) w K., w razie awarii wyjeżdżał zaś w teren i wtedy wykonywał prace spawalnicze bezpośrednio na słupach linii energetycznych. Świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach w dniu 10 czerwca 2013 r. wystawił mu następca prawny tj. Zakład (...) Sp. z o.o.

Z kolei podczas zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) w S. wnioskodawca zatrudniony był na stanowiskach: spawacza i monter. W czasie tego zatrudnienia wykonywał także pracę na budowie eksportowej w Niemczech od 18 lipca 1988 r. do 3 października

1989 r. i właśnie wtedy pracował jako monter-spawacz. Faktycznie praca monter. sprowadzała się do prac montażowo-spawalniczych na wysokości. Występując o wydanie paszportu i zgodę na wyjazd służbowy w dniu 13 lipca 1988 r. pracodawca wnioskodawcy wskazał, iż planowane jest zatrudnienie go na stanowisku monter-spawacza. Świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych w dniu 28 lipca 2005 r. wystawił mu następca prawny tj. Przedsiębiorstwo (...) S.A. w S. w upadłości.

W zachowanej dokumentacji osobowej: umowach o pracę, angażach, skierowaniu do pracy na eksporcie każdorazowo wpisano, że wnioskodawca zajmował stanowisko spawacza lub monter-spawacza. Faktycznie w takim charakterze pracował, spawając kotły (także wewnątrz), instalacje i konstrukcje stalowe, rury grubościennne. Prace spawalnicze różnego rodzaju, w tym cięcie gazowe i spawanie przy użyciu tzw. migomatów wykonywane były przede wszystkim w elektrowni (...) w Ś., ale też w porcie oraz na statkach, które zawijały do portu.

Dowód: 1. Akta osobowe wnioskodawcy z przedsiębiorstwa (...):

- umowa o pracę z dnia 7.10.1986 r.,

- angaże i kartoteki wynagrodzeń z lat 1986-1989,

- wniosek o wydanie paszportu z dnia 13.07.1988 r.

- świadectwo pracy z dnia 3.10.1989 r.

- świadectwo pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 28.07.2005 r.

2. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 6.02.2015 r. - 22 min.).

Ponadto Sąd ustalił, że od 25 października 1973 r. do 23 lutego 1974 r. wnioskodawca pełnił zasadniczą służbę wojskową, natomiast od 19 czerwca 2001 r. do 18 czerwca 2002 r. był zarejestrowany jako osoba bezrobotna w PUP w P. i pobierał zasiłek dla bezrobotnych. Natomiast od 14 września 2007 r. do 7 września 2008 r. pobierał świadczenie rehabilitacyjne, a od 8 września 2008 r. uzyskał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W czasie pobierania renty wnioskodawca dodatkowo pracował m.in. w okresie od 23 stycznia 2013 r. do 31 marca 2014 r. oraz od 11 maja do 30 września 2014 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) sp. Jawna w P. jako pracownik ochrony. W związku ze zmianą stażu pracy, decyzją z dnia 21 marca 2014 r. organ rentowy przeliczył wysokość świadczenia rentowego wnioskodawcy, ustalając wypłatę renty do dnia 31 października 2015 r. Do ustalenia wysokości renty uwzględniono 26 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 2 lata i 2 miesiące okresów nieskładkowych.

Dowód: 1. Akta organu rentowe:

- kserokopia legitymacji wojskowej,
- Zaświadczenie PUP w P.
- decyzje rentowe z dnia 26.11.2008 r. i 21.03.2014 r.

Dokonując tych ustaleń Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach organu rentowego: emerytalnych, kapitałowych oraz o rentę z tytułu niezdolności do pracy, a także dokumentacji zalegającej w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w S. w upadłości.

Sąd, odmiennie niż organ rentowy, uwzględnił przede wszystkim świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych z dnia 10 czerwca 2013 r. i 28 lipca 2005 r.

W dokumentach tym wskazano stanowiska, jakie faktycznie wnioskodawca zajmował w czasie zatrudnienia w Zakładzie Budownictwa (...) w R. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w S..

Istniejące nieścisłości odnoszą się jedynie do powołanego zarządzenia branżowego, co nie ma istotnego wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

Z treści § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy (czy też przechowawcy jego dokumentów) w przedmiocie wykazania, na podstawie posiadanej dokumentacji, okresów pracy w szczególnych warunkach, miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym

w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej.

Mając to na uwadze Sąd uwzględnił treść tych dokumentów w związku z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie. Sąd przyjął, że oba świadectwa pracy wykonywanej

w warunkach szczególnych odzwierciedlają prawdziwe informacje, których treść została potwierdzona na podstawie zeznań wnioskodawcy oraz zachowanej dokumentacji osobowej.

Za pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania wnioskodawcy, które potwierdzają również informacje zawarte w wydanych mu świadectwach pracy. Wszystkie te dowody wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, są one wiarygodnym źródłem ustaleń faktycznych. Wynika z nich, jaką pracę i w jakich warunkach wykonywał wnioskodawca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy W. W. jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Równocześnie zgodnie z art. 49 powołanej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W sprawie bezsporne jest, iż wnioskodawca W. W. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r., w dniu 4 marca 2014 r. ukończył 60 lat, wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych oraz na dzień złożenia ostatniego wniosku emerytalnego nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy wnioskodawca spełnia pozostałe przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej tj. czy ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat oraz czy przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS lub czy po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 powołanej ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony

w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Stosownie zaś do art. 3 ust. 3 ustawy prace

o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania

w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. O spełnieniu warunku wykonywania pracy

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy przesądza zatem okoliczność, czy prace są wymienione w załączniku 1 lub 2 do ustawy.

Jednocześnie zaznaczyć należy, że na etapie postępowania przed Sądem nieprzedłożenie zaświadczenia, o którym mowa w art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych nie uniemożliwia zaliczenia okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Rozstrzygając nin. sprawę Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy, iż posiada on wymagany okres pracy w warunkach szczególnych i tym samym spełnia wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Jednym z warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej w rozumieniu ustawy

o emeryturach pomostowych jest posiadanie co najmniej 15 letniego okresu pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, przy czym ustawa wymaga aby uprawniony wykonywał tą pracę przed 1 stycznia 1999 r. w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz aby po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. Przy czym ustawa w art. 4 pkt 2 nie określa, tak jak to ma miejsce

w odniesieniu do art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, na jaki dzień powyższy warunek 15 letniego stażu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze ma być spełniony, należy więc przyjąć zasadę ogólną, iż powyższy warunek powinien być spełniony na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową.

Po przeprowadzeniu w sprawie postępowania dowodowego Sąd uznał, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę pomostową, czyli w dniu 30 października 2014 r. wnioskodawca spełnił wszystkie warunki do przyznania przedmiotowego świadczenia, określone w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Wnioskodawca legitymuje się bowiem ponad 15 letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd przyjął bowiem, że wnioskodawca poza uwzględnionym przez organ rentowy okresem zatrudnienia w wymiarze 11 lat, 3 miesiące i 4 dni dodatkowo w warunkach szczególnych pracował w Zakładzie Budownictwa (...) w R. od 17 stycznia 1986 r. do 14 września 1986 r. (7 miesięcy, 29 dni) jako spawacz przy spawaniu elektrycznym i gazowym. Również w Przedsiębiorstwie (...) w S. od 7 października 1986 r. do 3 października 1989 r. (2 lata, 11 miesięcy i 28 dni) pracował jako spawacz i monter-spawacz. Łącznie do końca 2008 r. wykazał więc 14 lat i 11 miesięcy takiego zatrudnienia. Jednakże w bezspornym okresie od 1 stycznia do 13 kwietnia 2009 r. w Zakładach (...) w O. (3 miesiące, 6 dni) również pracował jako ślusarz - spawacz przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym. Zatem legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Charakter zatrudnienia wnioskodawcy, rodzaj wykonywanych przez niego prac jednoznacznie wynika z przedstawionej dokumentacji - świadectw pracy, angaży oraz zeznań wnioskodawcy. Wnioskodawca faktycznie cały czas w spornych okresach zatrudnienia, wykonywał obowiązki spawacza, w tym spawacza-montera konstrukcji stalowych na wysokości. Prace te są ujęte w wykazie A Dział XIV poz. 12 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowodorowym.

Zgodnie z treścią powołanych przepisów wiek emerytalny oraz rodzaje prac lub stanowisk i warunki uprawniające do świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy uwzględnieniu (posiłkowym) wydanych na jego podstawie przepisów resortowych. Zasadnicze znaczenie z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury

w obniżonym w stosunku do powszechnie obowiązującego wieku emerytalnym mają wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zamieszczone w załącznikach do ww. rozporządzenia, natomiast wykazy zawarte

w zarządzeniach resortowych, czy zakładowych jak w nin. sprawie, które nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, mają jedynie znaczenie pomocnicze, gdyż precyzują rodzaje stanowisk, na których świadczona jest praca w szczególnych warunkach, określona

w przepisach cyt. rozporządzenia Rady Ministrów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18.09.2012 r. III AUa 144/12).

Ocena czy dana praca wykonywana jest w szczególnych warunkach może nastąpić

w oparciu o przepisy cyt. rozporządzenia Rady Ministrów, a to przez przyporządkowanie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy do rodzajów prac wymienionych w jego załącznikach – wykazie A i B. To wyłącznie powołane rozporządzenie jest podstawowym aktem prawnym ustalającym warunki wcześniejszej emerytury, w tym kwalifikującym oznaczoną pracę jako pracę w szczególnych warunkach, której stałe wykonywanie w pełnym wymiarze czasu pracy może rodzić uprawnienia emerytalne. Zarządzeniom resortowym przypisuje się natomiast charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający. Mogą one więc być pomocne przy dokonywaniu wykładni oraz kwalifikacji stanowisk pracy określonych w załączniku do cyt. rozporządzenia (postanowienie SN z dnia 22 marca 2012r., I UK 403/11, z dnia 14 lutego 2008r., I UK 313/07).

W tej sytuacji niedokładności czy wręcz niepowołanie zarządzenia resortowego

w świadectwach pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie przesądza o tym, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Ponadto Sąd uwzględnił wnioskodawcy też dalszy okres jego zatrudnienia tj. od 1 stycznia do 13 kwietnia 2009 r. (3 miesiące, 6 dni) za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Prace przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.), wymienione są pod poz. 28 zał. nr 1 „Wykaz prac w szczególnych warunkach” do ustawy o emeryturach pomostowych.

Według art. 4 pkt 5 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, aby uzyskać prawo do emerytury pomostowej uprawniony winien m.in. na dzień 1 stycznia 2009 r. legitymować się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub

o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych) oraz przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywać prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze,

w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS . Nie jest więc wymagane, aby przed dniem 1 stycznia 1999 r. prace w szczególnych

warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art. 32

i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS były wykonywane w wymiarze co najmniej 15 lat. Przesłanka długości wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze określona jest w art. 4 pkt 2 powołanej ustawy. Przesłanka ta musi zostać spełniona dla uzyskania prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ustawy, jednakże należy ją odnieść do warunku z art. 49 pkt 3 ustawy, tj. legitymowania się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, tj. w dniu 1 stycznia 2009 r. Ten wymóg nie dotyczy jednak wnioskodawcy, który po dniu 31 grudnia 2008 r. pracował w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 2 powołanej ustawy.

W rezultacie Sąd uznał, iż wnioskodawca zgodnie z art. 4 pkt 1-7 ustawy o emeryturach pomostowych wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przed dniem 1 stycznia 1999 r. prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i na dzień złożenia wniosku emerytalnego posiada łącznie 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wypracowany przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 1 stycznia 2009 r. Spełnił zatem wszystkie warunki do przyznania emerytury pomostowej w rozumieniu art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury pomostowej, poczynszty od dnia 30 października 2014 r. tj. daty złożenia wniosku emerytalnego, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z dokumentacji osobowej i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.